

Conservering De Langelandster

door T. de Jong.

Deze molen staat aan de zuidoostzijde van het Kardingermaar tussen Garmerwolde en Thesinge. In het Groninger Molenboek staat hij vermeld als nummer 21.

Al enkele jaren kijken we met grote zorg naar deze mooie ranke molen. De toestand werd steeds slechter; het riet was er voor een groot deel afgewaaid en je keek dwars door de molen heen. De beide Pot-roeden waren erg slecht; de hoekijzers, die de ruggegraat vormen, waren in belangrijke mate weggeroest. De windpeluw was al voor de helft weggerot, de halssteen weggezakt en de staande roede stond letterlijk op de grond. Dankzij de as van de zelfzwichting, die door de molenas loopt en bij de staart naar buiten komt, kwam het geheel niet naar beneden.

In overleg met de eigenaar, de Molenstichting Hunsingo heeft onze stichting ingegrepen.

Nu restauratie steeds moeilijker wordt door de minderwordende financiën, zijn we tot conservering overgegaan. Eerder hadden we enige ervaring in deze geest opgedaan met de molen van de Zwakkenburger- en Ellertsvelderpolder, (nr 141 in het Molenboek). Door de onderhoudsploeg, gevormd door enige vrijwilligers, werd het resterende riet eraf gehaald en verbrand, vermolmd

riet en stof van 150 jaar. Het is niet moeilijk te raden, hoe we er na deze klus uitzagen!

Voor het verdere werk werd molenmaker Medendorp uit Zuidlaren, geholpen door de onderhoudsploeg, ingeschakeld.

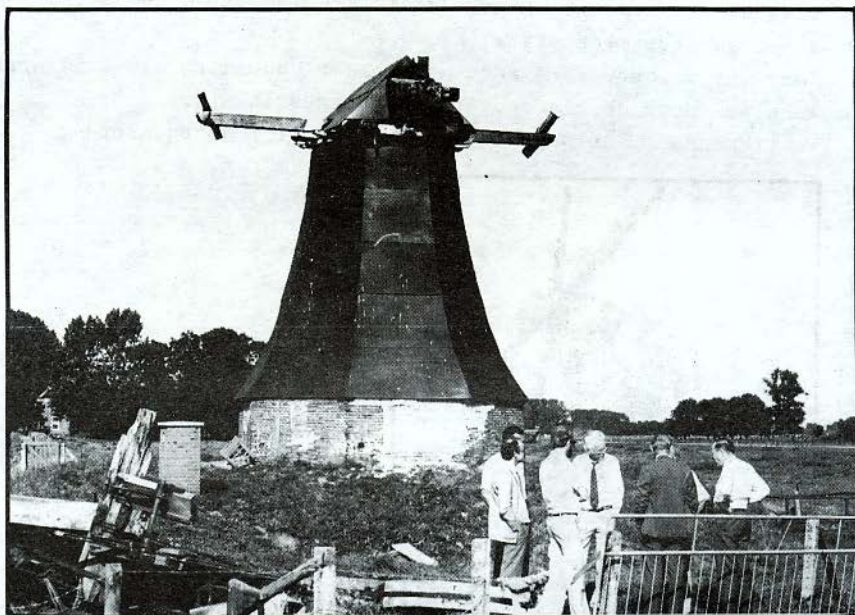
De liggende roede werd met een slijpschijf doorgeslepen,

Een beeld van de werkzaamheden

waarna de beide helften naar beneden vielen. Dit durfden we met de staande roede niet riskeren. Een kraan werd er bijgehaald, die de as met roede en al uit de molen takelde.

Boven het weiland klapte het bovenste deel naar beneden; een raar gezicht de twee helften zo naast elkaar om de as te zien hangen! Na verwijdering is de as weer, stevig gestut, boven in de molen gelegd. De molenmaker heeft het achtkant bekleed met watervast triplex. Ook is er een 'noodkap' op gemaakt en het geheel is in de carbolineum gezet. De stenen veldmuren waren ook erg slecht. De ramen en ook een deur zijn helemaal dichtgemetseld. De molen staat nu te wachten op betere tijden; eens per jaar er naar toe voor controle en om bij te verven en nu maar hopen, dat hij het niet te lang zo hoeft vol te houden, en misschien nog eens helemaal in de oude juister kan worden hersteld! Voorlopig kan hij er in elk geval weer tegen. Volgens het Groninger Molenboek zou de molen een roedelengte

Na het werk

hebben van 21.6 meter, maar volgens onze schatting naalt hij de 17 meter niet.

Er zijn in de molen veel namen en data gesneden en het leek ons wel interessant er enkele van in ons blad te beschrijven.

In achttien honderd en negentwintig is deze molen gezedt, G.D. van Dijk ICD 1829 , IDV 1868, E.D. v. Dijk 1860, E D v Dijk 1864, D K Vink 1832, E D v Dijk 1856.

De Van Dijk's waren eigenaar van deze molen; nazaten wonen te Bovenrijge, op de boerderij waar ook onze houtzaagmolen vandaan komt.

Ook staat er een gedicht in de korbelen gesneden:

HAD MEN OOI T INT LAGELAND
WATERMOLENS BRACHT TOT STAND
DAN ZOUDEN IN DIE WATERPLASSEN
WEINIG BESTE VRUCHTEN WASSEN
ZAAGEN NU DE BATAAS ZONEN ,
DIE WELEER DIT LAND BEWOONDEN

ZAAGEN ZALLES IN T VERSCHIET
NEEN DIT LAND ZIJ KENDEN T NIET
ALLES WAS TOEN WILDERNIS
WAAR NU BLOEI EN WELVAART IS
D K VINK 1836

Wie deze Vink geweest is, misschien de eerste mulder of de molenmaker, mogelijk kan de heer Van der Veen Czn daarover opheldering geven.

Het is ons alleszins de moeite waard, om de molens die onze provincie nog bezit te behouden; conservering zal in veel gevallen de enige mogelijkheid zijn, we zullen dit wapen dan ook aan moeten grijpen waar ons geen andere mogelijkheden resten. Een nieuw geval voor toepassing van deze methode kan de Zuidwendinger watermolen te Vierverlaten Hoogkerk zijn; we zijn in onderhandeling om deze molen in ons bezit te krijgen.